

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa
z cyklu
Ekosystemy interpretacji / interpretacje ekosystemów

Temat sesji:

NATURA I WOJNA

LITERACKIE, FILOZOFICZNE I ARTYSTYCZNE
REPREZENTACJE RELACJI PRZYRODY I CZŁOWIEKA
W EPOCE WOJNY, KATASTROFY EKOLOGICZNEJ
I KRYZYSU

24 PAŹDZIERNIKA 2024 ROKU

Uniwersytet w Białymstoku ■ Książnica Podlaska
im. Łukasza Górnickiego

KSIĄŻNICA
PODLASKA
im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku

W Wydział
F Filologiczny
UNIWERSYTET W BIAŁYMSTOKU

80 LAT
UMCS

UMCS
CENTRUM JĘZYKA POLSKIEGO
DLA POLONISTÓW I CUDZOJĘZYCZNYCH

KATEDRA BADAŃ FILOLOGICZNYCH „WSCHÓD – ZACHÓD”
KATEDRA FILOLOGICZNYCH BADAŃ INTERDYSCYPLINARNYCH
WYDZIAŁ FILOLOGICZNY UNIWERSYTETU W BIAŁYMSTOKU
KSIĄŻNICA PODLASKA IM. ŁUKASZA GÓRNICKIEGO W BIAŁYMSTOKU
CENTRUM JĘZYKA I KULTURY POLSKIEJ DLA POLONII I CUDZOZIEMCÓW UMCS

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa
z cyklu
Ekosystemy interpretacji / interpretacje ekosystemów

Temat sesji:

NATURA I WOJNA

LITERACKIE, FILOZOFICZNE I ARTYSTYCZNE
REPREZENTACJE RELACJI PRZYRODY I CZŁOWIEKA
W EPOCE WOJNY, KATASTROFY EKOLOGICZNEJ
I KRYZYSU

PROGRAM

Białystok, 24 października 2024 roku

Edward Okuń, *My i wojna*, 1917–1923

■ ZAGADNIENIA BADAWCZE KONFERENCJI:

- Świat przyrody, ekosystem Ziemi a doświadczenie dziejącej się wojny.
- Katastrofa ekologiczna, wojna, kryzys geopolityczny: interakcje i ich reprezentacje w literaturze, sztuce, filozofii, publicystyce.
- Ludzie i zwierzęta w epoce zamętu: ofiary wojny, uchodźcy, uciekinierzy.
- Wątki apokaliptyczne i postapokaliptyczne w dawnym i współczesnym obrazowaniu relacji natury i człowieka.
- Wojny dawne i wojny „nowe”: literatura i sztuka wobec tematu od XVIII w. do współczesności.
- Wojny zapamiętane i wojny relacjonowane: relacja człowieka i natury.
- Wojna na Ukrainie jako opowieść o zniszczeniu natury – obrazy literackie i artystyczne.
- Idee antropocenu, ekocydu, posthumanizmu: ich literackie i artystyczne echa w obrazowaniu wojny.
- Zagłada zwierząt, historie zwierząt z perspektywy katastrofy historycznej i cywilizacyjnej.
- Refleksja ekokrytyczna wobec zmiennej rzeczywistości historycznej, cywilizacji, kultury.
- Biokatastrofy realne i wyobrażone, lęki i fantazmaty wyobrażonych lub urojonych zagrożeń wojennych.
- Zagłada atomowa: reaktywacja fantazmatu w literaturze i sztuce XXI wieku.
- Wojna i katastrofa w poetyce fikcji klimatycznej, steampunku, ecogothic i innych.
- Ekoutopie w konfrontacji z rzeczywistością wojny: analizy.
- Zagrożone podmioty, ciała: ludzie i zwierzęta w opresji wojennej, historycznej.
- Obraz, materia, słowo: interakcje sztuk w wyrażaniu rzeczywistości traumy historycznej.
- Media i katastrofy wojenne i ekologiczne: między informacją a kreacją obrazu.

Formuła konferencji: hybrydowa (wystąpienia stacjonarne oraz online).

Język konferencji: języki kongresowe, język polski, język angielski.

Czas wystąpień: 20 minut!

Miejsce obrad: Sala audytoryjna (VI piętro) w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 14 A.

■ KOMITET NAUKOWY KONFERENCJI:

Prof. dr hab. **Jarosław Ławski**, UwB – *przewodniczący*

Prof. dr hab. **Tomasz Sobieraj**, UAM

Dr hab. **Anna Dunin-Dudkowska**, prof. UMCS

Dr hab. **Mariusz Leś**, prof. UwB

Dr hab. **Natalia Maliutina**, prof. UwB

Dr hab. **Justyna Tymieniecka-Suchanek**, prof. UŚ

Dr hab. **Julia Fiedorczuk-Glinecka**, prof. UW

■ KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI:

Prof. dr hab. **Anna Janicka** – Katedra Filologicznych Badań Interdyscyplinarnych –
przewodnicząca

Dr **Dariusz Piechota** – Zakład Badań Źródłowych nad Literaturą XIX i XX wieku –
przewodniczący

Dr **Agnieszka Trzeźniewska-Nowak** – Centrum Języka Polskiego i Kultury
Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS – *przewodnicząca*

Dr hab. **Iwona Rusek**, prof. UwB – Zakład Badań Źródłowych nad Literaturą XIX
i XX wieku

Dr hab. **Marcin Bajko** – Zakład Badań Źródłowych nad Literaturą XIX i XX wieku

Dr **Sylwia Chutnik** – Uniwersytet Warszawski

Dr **Anna Sańczyk-Cruz** – Zakład Translatoryki i Dydaktyki Języków Obcych

Mgr **Aleksandra Łukaszyk-Spryszak** – Zakład Translatoryki i Dydaktyki Języków
Obcych

Adres Komitetu Organizacyjnego:

Katedra Badań Filologicznych „Wschód – Zachód”
Wydział Filologiczny Uniwersytetu w Białymstoku
15–420 Białystok, Plac NZS-u 1

Adres mailowy: dariusz.piechota@uwb.edu.pl

Numer telefonu: Dariusz Piechota – 501 762 061

24 PAŹDZIERNIKA 2024 ROKU (CZWARTEK)

■ MIEJSCE OBRAD

Sala audytoryjna (VI piętro) w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, ul. Marii Curie-Skłodowskiej 14 A

I. INAUGURACJA KONFERENCJI NAUKOWEJ „NATURA I WOJNA. LITERACKIE REPREZENTACJE RELACJI PRZYRODY I CZŁOWIEKA W EPOCE WOJNY, KATASTROFY EKOLOGICZNEJ I KRYZYSU”

Godz. 9.00-9.20

■ POWITANIE GOŚCI:

Dr **Dariusz Piechota** (UwB),

Dr **Agnieszka Trzeźniewska-Nowak** (UMCS)

Dyr. **Beata Zadykowicz** (Książnica Podlaska)

■ OTWARCIE KONFERENCJI:

Prof. **Jarosław Ławski** (UwB)

■ INFORMACJE ORGANIZACYJNE:

Dr **Łukasz Zabielski** (Książnica Podlaska)

II. OBRADY PLENARNE – część 1

Godz. 9.20–11.20

■ PROWADZENIE:

dr **Paweł Pasieka** (SGGW) i dr **Elżbieta Jurkowska** (UwB)

1. Dr hab. **Ireneusz Gielata**, prof. UŚ, *Figura konia na Tkaninie Bayeux (pytania, jakie stawia nam dziś?)* – online
2. Prof. **Maria Olszewska** (UW), *Zabójstwo i śmierć ziemi oraz jej rewitalizacja w prozie I wojny światowej polskiej i obcej* – online
3. Prof. **Jarosław Ławski** (UwB), *Nieobecny dyskurs: natura / przyroda w wizjach wojny Wincentego Lutostawskiego*
4. Dr hab. **Marcin Bajko** (UwB), *Bestiariusz Tadeusza Micińskiego w twórczości poetyckiej doby Wielkiej Wojny*
5. Dr **Magdalena Ochwat** (UŚ), Prof. **Piotr Skubała** (UŚ), Dr hab. **Małgorzata Wójcik-Dudek**, prof. UŚ, *Roślinne kroniki przetrwania. Przegryni i wygrani w epoce antropocenu*

Godz. 11.00–11.20

Dyskusja

Godz. 11.20–11.40

Przerwa

III. OBRADY W SEKCJACH – część 1

Godz. 11.40–13.40

■ PROWADZENIE:	Sekcja 1	■ PROWADZENIE:	Sekcja 2
Prof. Maria Olszewska (UW) Prof. Piotr Skubała (UŚ)		Dr Magdalena Ochwat (UŚ) Dr Sylwia Chutnik (UW)	
1. Dr Alicja Bembien (UŚ), <i>Natura, wojna i granica między dobrem a złem</i> – online 2. Mgr Iga Walaszczyk (UW), <i>Rozwój życia utajony w formach – ewolucja kryzysu natury w powieściach Hanny Krzemienieckiej</i> – online 3. Mgr Mateusz Kaliński (UW), <i>Natura, pamięć, wojna w „Pannach z Wilka” Jarosława Iwaszkiewicza oraz „Hymnach” Józefa Wittlina</i> – online 4. Dr Kamil Pilichiewicz (Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku), <i>Przyroda ożywiona w prozie Michała Głowińskiego</i> 5. Dr Michał Siedlecki (Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku), <i>Dyskurs medialny na temat zniszczeń natury w czasie wojny na Ukrainie</i>		1. Dr Paweł Pasięka (SGGW), <i>Działania organizacji prozwierzęcych na rzecz pomocy i ochrony prawnej zwierząt wykorzystanych w wojnach przed i w trakcie I wojny światowej</i> 2. Dr Wojciech Gruchała (PWSZ), <i>Żywa, nieżywa, ożywiona – transformacja przyrody w wojennych opowiadaniach Franciszka Pika</i> 3. Natalia Zaremba (UwB), <i>Obraz relacji człowieka i natury podczas epoki wojny w poezji Sławomira Elsnera</i> 4. Mgr Bartłomiej Wilk (UKEN), <i>Obrazy zwierząt dotkniętych kryzysem bezdomności w poezji polskiego romantyzmu na przykładzie twórczości wieszczów: współdzielenie losu uciekiniera i wygnańca przez człowieka i zwierzęta pozaludzkie</i>	

Godz. 13.20–13.40

Dyskusja

Godz. 13:40–15:00

Przerwa obiadowa

IV. OBRADY W SEKCJACH – część 2

Godz. 15.00–16.40

■ PROWADZENIE: Sekcja 1	■ PROWADZENIE: Sekcja 2
Dr hab. Marcin Bajko (UwB) Dr Kamil Pilichiewicz (Książnica Podlaska im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku)	Dr Alicja Bemben (UŚ) Dr hab. Barbara Czarnecka (UwB)
1. Mgr Magdalena Romanowska (UW), <i>Przestrzeń, świadek, obiekt – ziemia i pamięć w twórczości Elizy Orzeszkowej</i> 2. Dr Dariusz Piechota (UwB), <i>Scenariusze globalnej katastrofy w twórczości Erazma Majewskiego</i> 3. Dr Agnieszka Trzeźniewska-Nowak (UMCS), <i>Wizja potopu w twórczości Erazma Majewskiego</i> 4. Dr Elżbieta Jurkowska (UwB), <i>Zwierzęce nagrobki Wacława Potockiego na tle staropolskich zootantologii</i>	1. Dr Dariusz Kiszczak (Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli), <i>Natura w okowach totalitaryzmu w powieściach „Przenicowany świat” Arkadija i Borysa Strugackich oraz „1984” George’a Orwella – online</i> 2. Dr Ewa Gorlewska (UwB), <i>Zwierzęce nazwy narzędzi tortur i egzekucji</i> 3. Mgr Julia Styczyńska (UwB), <i>Spustoszenie – relacja człowieka z naturą wobec wojny wietnamskiej na podstawie „Monkey Bridge” autorstwa Lan Cao</i> 4. Mgr Kathrine Mazurkiewicz (UwB), <i>Niezbędna interwencja w „Kubusiu Puchatku” Alana A. Milne</i>

Godz. 16.20–16.40

Dyskusja

Godz. 16.40–17.00

Przerwa

V. OBRADY PLENARNE – część 2

Godz. 17.00–18.20

■ PROWADZENIE:

Dr **Dariusz Piechota** (UwB), Dr **Agnieszka Trzeźniewska-Nowak** (UMCS)

1. Dr **Sylwia Chutnik** (UW), *A co to znaczy klomb, kwiat, łabędzie? O przestrzeniach zielonych w getcie warszawskim*
2. Dr hab. **Barbara Czarnecka** (UwB), *Natura jako element i metoda przetrwania kobiet w sytuacji skrajnej. Obóz koncentracyjny jako ekosystem*
3. Mgr **Bartłomiej Bielas** (UŚ), *Gęste plamy. Kilka słów o pacyfizmie* – online

Godz. 18.00–18.20

Dyskusja

Godz. 18: 20–18:30

ZAMKNIĘCIE OBRAD:

Dr **Dariusz Piechota** (UwB)

Dr **Agnieszka Trzeźniewska-Nowak** (UMCS)

INFORMACJA O PUBLIKACJI:

Teksty wygłoszone na Konferencji zostaną opublikowane w monografii naukowej recenzowanej i punktowanej, wydanej w roku 2025 w renomowanym wydawnictwie z listy MEiN. Prosimy o nadsyłanie tekstów w nieprzekraczalnym terminie do **31 stycznia 2025** roku na adres: darekpiechota@o2.pl

Wymagania redakcyjne:

- objętość tekstu powinna mieścić się w skali od 10 do 30 stron maszynopisu,
- stosujemy przypisy dolne,
- można dołączyć (mile widziane) ilustracje dobrej jakości,
- do tekstu dołączamy:
 - numer ORCID pracownika (pod afiliacją),
 - bibliografię: od 10 do 30 pozycji,
 - streszczenie (w języku polskim i angielskim z przetłumaczonymi tytułem i afiliacją autora),
 - słowa kluczowe (w języku polskim i angielskim),
 - notę o autorze.

Henryk Epstein, *Pejzaż*, 1927

Konferencja Naukowa:

Natura i wojna. Literackie, filozoficzne i artystyczne reprezentacje relacji przyrody i człowieka w epoce wojny, katastrofy ekologicznej i kryzysu
Białystok, 24 października 2024 roku. Program

Copyright by Uniwersytet w Białymstoku, Białystok 2024

Tekst i redakcja: Dariusz Piechota, Anna Janicka, Agnieszka Trzeźniewska-Nowak

Opracowanie graficzne: Ewa Frymus-Dąbrowska

Druk: Wydawnictwo PRYMAT, Mariusz Śliwowski

Obraz na okładce: Maxim Kohler, *Strzeliste wierzby w plenerze*